

A jog- és társadalomtudományi szakosztály jelentése.

Tisztelt Közgyűlés!

A nemzetek faji tulajdonságaiból általános elvként nyert megállapítást, hogy a german faj az egyesületi életre nagy hajlandóságot tanúsít és a szervezkedés sikereit a köz javára előnyösen tudja kiaknázni tudományos téren is. Nálunk az egyesületi szellem nem annyira fejlett s még a gazdasági érdekek támogatásában sem tudjuk kifejteni a szükséges erőconcentrációt. A tudományos téren való előconcentrációról ha szólhatunk is, de már az eredményeket országos átlagban is nagyon minimálisra kell, hogy redukáljuk. A nagy magyar térképen csak szórványosan jelentkeznek azok a pontok, a melyek a tudományos élet csomópontjaiként tűnnek szemünkbe.

Szerencséseknek nevezhetjük magunkat, hogy Kolozsvár ily csomópontként szerepel, de már a pont grafikai nagyságára biztos meghatározást nem találók.

Az elmélet és gyakorlat emberei a jogi és közigazgatási szakban oly sokan vannak Kolozsvárt, hogy ezen az alapon kedvező statisztikai eredményhez jutnánk.

A jogtudományi tevékenység egyesületi kifejtése tekintetében csupán arról beszélhetünk, ami szakosztályunkban történik. Nem szólunk azonban az élethivatás körében kifejtett és a kifelé való munkálkodásról.

Az elméleti és gyakorlati emberek együttes munkálkodásának lehetősége szakosztályunkban adva lévén: bizunk abban, hogy súlylyal bíró helyi tudományos élet fog egykor itt virágozni.

Szakosztályi elnökünk „az elmélet és gyakorlat” című megnyitójában szakosztályi működésünk irányát szabatosan meghatározván, nekem könnyű a helyzetem, mert ez alkalommal egyszerűen utalok az abban foglaltakra.¹ A szakosztály működési köreinek ismertetése előtt nem mulaszthatom el megemlékezni arról, hogy szakosztályunk elnökének kezdeményezésére a társadalom vezetőembereiből alakult nagy bizottság a török sebesültek javára 1912. XI/18-án fényes sikerű fölolvasó-estélyt rendezett. A 324 K 70 fillér brutto-bevételből 250 K 60 fillért küldtünk a budapesti főconsul útján a török testvéreknek. A budapesti főconsul 1912. XII/17-én a küldött pénz átvételének igazolása és megköszönése mellett kormánya nevében is ezeket írja: Örömmre szolgál, hogy a szeretettel környezett testvérnemzet fiai áldozatkészségüket bizonyították. E helyről fogadják szakosztályunk hálás és meleg köszönetét Hettyei Aranka és Baranyai Jolán művésznők a szíves és fényessikerű közreműködésért.

Djelal Achmedné, szül. Incze Gabriella úrasszony a török táborban volt férje utáni bánatát művészi zongorajátékában benső-

¹ Lásd E. J. Közlöny 1912. 49. szám.

séggel juttatta kifejezésre. Együttérző köszönetünket e helyről is szeretettel tolmácsoljuk. Mészáros Gyula dr. a „Török alkotmánytörvények“ fordítója szép és közvetlen előadásban ismertette Konstantinápolyt veitett képekkel kísérve.

A rendezésben kifejtett önzetlen tevékenységükért kiemelőnk találom Pósta Béla, Tanács József, Fekete Nagy Béla egy-leti, Kenéz Béla, Rohoncz Lajos, Gidófalvi István, Kosutány Ignác, Eperjesi Dénes szakosztályi tagtársakat és Köntzey Imre pénztárnokot. Az egyetemi ifjúság nevében: Czakó Ferencz fejtett ki szíves közreműködést.

A pénztárhoz fölkért hölgyeknek is köszönetünket nyilvánítjuk nagy szíveségükért.¹

Nem hagyhatom megemlítés nélkül, hogy az E. M. E. gyulafehérvári vándorgyűlésén szakosztályunkat dr. Kenéz Béla egyet. tanár képviselte, a ki a Maros völgyében tárgyanál fogva is érdekes és nagy tetszéssel fogadott előadást tartott.

Az egyesület jövő vándorgyűléseire előadókul jelentkeztek eddig: Dr. Biró Balázs ügyvéd és dr. Tóth György kir. törvszéki bíró tagtársak.

Ezt az egyesületnek külön is bejelentettük.

Tagtársainkat e helyen is fölkérjük, hogy az Ügyrend 22. §-ának rendelkezésére figyelemmel ne várják az újabb és újabb fölkéréseket, hanem szíveskedjenek fölolvasási szándékukat egyszerűen bejelenteni, hogy a helyes tárgysorozat összeállításánál figyelembe vehessük.

Megemlíteni kívánom még azt is, hogy szakosztályunk kezdeményezésére az ügyvédi kamara közreműködésével a mult 1912. év őszén a helyi javítóintézetet és a nagyenyedi börtönt megtekintettük. A javítóintézetben szakosztályunk társelnökének, Gál Jenő kir. ítélőtáblai tanácselnöknek, a felügyelő hatóság elnökének jelenlétében dr. Finkey Ferencz egyetemi tanár a javítóintézetekről, dr. Tóth György kir. törvszéki bíró a továbbképző tanfolyamokról s az ezekkel kapcsolatos megtekintésekről tartottak szépszámu hallgatóság előtt előadást.

Ezt követőleg a társaságot Radits József javítóintézeti igazgató kalauzolta végig a szakszerűen vezetett javítóintézetben s egyben magyarázó felvilágosítást nyújtott a hallgatóságnak.

Elismerő köszönetünket nyilvánítjuk a javítóintézeti igazgató úrnak lekötő szíveségéért.

A nagyenyedi kirándulás is szép és megisméllésre méltó sikerrel járt.

I. Tudományos előadások.

A mult évi szakosztályi közgyűlés után az előző 1911—12. évi ciklus folytatásában Meltzl Balambér dr. egyetemi magántanár: „A kötelezést jog Hammurábi korában“ című és dr. Tóth György

¹ Lásd K. Hirlap 1912. évi 267. és 275. számait.

kir. törvszéki bíró: „Az agrárközösségek, mint jogi személyek“ című előadásait tartották meg.

Az 1912. évi július hó 2-án tartott választmányi ülés az 1912—13. évi ciklus tudományos előadásainak programját a következő keretben állapította meg:

I. Társadalomtudományi előadások.

Előadók:

1. Dr. Kenéz Béla egyetemi ny. r. tanár: A statisztika köréből.
2. Dr. Navratil Ákos egyetemi ny. r. tanár: A gazdasági élet és a jogi élet összefüggése.
3. Dr. Somló Bodog egyetemi ny. r. tanár: A szociologia köréből.

II. Jogtörténeti és összehasonlító előadások.

Előadók:

1. Dr. Kiss Géza akadémiai tanár: A papyrologia köréből.
2. Dr. Meltzl Balambér egyet. m.-tanár: Az assyriologia köréből.
3. Dr. Bochkor Mihály akad. tanár: Manu törvénykönyvének ismertetése. Felolvassa: Büchler Pál nyelvész tanár.

III. Büntetőjogi, közjogi s kapcsolatos jogkörbe tartozó előadások.

Előadók:

1. Dr. Deák Albert ügyvéd: A ministeri kinevezésekről.
2. Dr. Finkey Ferencz egyet. ny. r. tanár: A fiatalok bírójáról Északamerikában és Európában.
3. Dr. Kenyeres Balázs egyet. ny. r. tanár: A nyomozással kapcsolatos orvosi működésről. (Vetítéssel.)
4. Dr. Boér Elek egyet. ny. r. tanár: A közigazgatás köréből

IV. Perjogi előadások.

E csoportban az 1911. t.-cz. egyes kérdéseire vonatkozó előadások fognak megtartatni. Az előadásokra a perjogi kérdésekkel foglalkozó szakosztályi tagok fognak fölkértni.

V. Az anyagi magánjog keretébe tartozó előadások.

Előadók:

1. Dr. Menyhárt Gáspár egyet. ny. r. tanár: Vitás kérdések az optkv. köréből.
2. Dr. Kolozsváry Bálint egyet. ny. r. tanár: Az anyagi magánjog köréből.

Az előadások legnagyobb része az 1913. év első felére volt beállítandó az előadók kívánságához képest, úgyhogy ezideig csak két előadást tartottunk.

E helyen nem kívánok a tudományos előadások jelentőségével behatóbban foglalkozni, de rá kell, hogy mutassak arra az egészséges irányzatra, a mely Németországban a jogászai továbbképzést életre hívta.

A porosz igazságügyi miniszter a jogászai továbbképzésről rendelettel intézkedett és 1912. év őszén Németországban egyszerre három helyen: Berlinben, Kölnben és Frankfurtban A/M. nyitották meg a továbbképző tanfolyamokat.

Magyarországon a jog- és államtudományi továbbképző tanfolyamot a bel- és igazságügyi miniszterek közreműködésével a kultuszminiszterium rendezte két év óta.¹

Az 1912. év őszén tartott tanfolyamon a vezetőség részéről kilátásba helyeztetett, hogy ezek a tanfolyamok nálunk is decentralizáltatni fognak.

Azt hiszem, hogy Kolozsvár első helyen jöhet tekintetbe s én már a kultuszminiszteriumhoz és az igazságügyi miniszteriumhoz tett jelentésemben bátor voltam reá mutatni arra, hogy szakosztályunk a jogi továbbképzést is szolgáló tudományos előadásokat évek óta tart.

Az objectivitás nézőpontjából szemlélve, kifejezésre juttattam azt a véleményemet is, hogy szakosztályunk előadásai minden tekintetben ütik azt a mértéket, a melylyel a jog- és államtudományi tanfolyam előadásai mérhetőek voltak.

Kolozsvár jogászaik tehát kivétel nélkül kellene, hogy érdeklődjenek szakosztályunk előadásai iránt és meg kellene, hogy ragadják az alkalmat akkor, a midőn minden anyagi áldozat nélkül a kor kívánalmának megfelelő továbbképzésben részesülhetnének.

Szakosztályunk a megkezdett úton való munkájában örömmel szemléli, hogy tudományos előadásainak látogatottsága állandóan fokozódik.

Azt szeretnők, ha a Kolozsvárt lakó 98 bejegyzett ügyvéd közül egy se volna, a ki szakosztályunk tagjai közé nem tartozik.²

A bíróságok, ügyészségek, pénzügyigazgatóság, vármegye, postaigazgatóság és a Máv. üzletvezetőségének jogászaik közül is számosan volnának olyanok, a kik szakosztályunk kebelében értékes tevékenységet fejthetnének ki.

Remélhetőleg ebből a körből is számosan fognak még tagjaink sorába lépni.

Ebben a tekintetben szakosztályunk minden egyes tagját kérjük, hogy ismerőseiket egyesületünk céljának megnyerni igyekezzenek.

Ily módon fölolvadásaink változatossága és a látogatottság fokozása inkább remélhető.

II. Szakosztályi kiadmányok.

Szakosztályunk előbbi kiadmányainak anyagi eredményéről ezidőben sem számolhatunk be, mert az 1912. év tavaszáig csak néhány példány kelt el az addig megjelent füzetekből. A később

¹ E tanfolyam részletes ismertetését az E. J. Közlöny 1912. évi 41., 43., 44., 45., 46. számaiban tettem közzé.

² Jelenleg még 53-an nem tagjai.

kiadott „Török alkotmánytörvények“-ről a könyvkereskedői szokás szerint az elszámolás csak 1913. év husvétja után következik be.

A török alkotmánytörvények terjesztését a Grill-czég utódja: Benkő Gyula könyvkereskedőre bízta.

Az 1912. év utolsó hónapjában megjelent fölolvásásainkból a fölös példányokat szintén Benkő Gyula könyvkereskedő cégnek adtuk át terjesztés céljából. Elküldtünk 251 drbot.

E kiadmányunkból is a helyi piacon Stein János könyvárusnak juttattunk 20 példányszámot. E 271 p.-számon fölül tagjainknak szétküldöttünk 208 példányt, tiszteletpéldányként egyeseknek és a lapoknak elküldtünk 20 példányt; kéznél van 1 példány.

Ha bármely munkálkodásunkat dokumentálni kell, úgy összes kiadmányaink erre alkalmasok és a legutóbbi kötetünk terjedelemben is, tartalomban is súlyos argumentum.

A polgári perrendtartásra vonatkozó szakelőadások egyben időszerűek is.

A most folyó előadások szintén értékes kiadmány anyagát fogják képezni.

Örömmel állapíthatjuk meg, hogy szakosztályunk kiadmányai a sajtó részéről kedvező fogadtatásra találtak.¹

Szakosztályi kiadmányainkra írói honorárium címén az 1912. évben és 1912. évet terhelőleg fordítottunk:

1. a török alkotmánytörvényekre ---	160 K
2. a III. füzetre --- --- --- ---	1155 K

Összesen: 1315 K

A török alkotmánytörvények fordítójának további honoráriumként a kívánt számú tiszteletpéldányokat is rendelkezésére bocsáttuk.

III. Iskolán kívüli oktatás.

A kereskedők szabad iskolájának 1910—11. évi folyamáról a múlt évi jelentésben részletesen beszámoltam.

A jelen évi jelentés keretében csupán a tanfolyam eredményéről kívánok beszámolni.

A beiratkozott 12 nő és 66 férfi hallgató (=78) közül 23 hallgató lezckekönyvet nem igényelt, mivel az előadásokat csak szórványosan látogatták és néhányan évközben el is távoztak.

A lezckekönyvvel ellátott 55 hallgató az előadásokat szorgalmasan látogatta s a tanfolyam végén 18-an vizsgára is jelentkeztek.

A záróvizsga 1912. évi márczius hó 31-én délután tartatott meg ünnepélyes keretben és a kereskedők nagy érdeklődése mellett.

A vizsgát szakosztályunk elnöke vezette.

Jelen voltak: a Kereskedelmi iparkamara nevében: Balázs Gyula kamarai h. ítkár; az O. M. K. E. nevében: Dr. Tamási István kereskedő és a Ker. Ifjak Egyesületének elnöke: Székely-Doby Géza szappangyár igazgató.²

¹ L. Jogállam 1913. II. füzet.

² A társadalmi élet e tevékeny tagja 1912-ben elhunyt. Szakosztályunk munkálkodásának egyik agilis támogatóját veszítette el benne.

A 18 vizsgázó közül: 7-en kiváló sikerrel, 7-en jó sikerrel és a többiek sikerrel tették le a vizsgát.

A vizsgáról az elnök, szakosztályi titkár, az előadók és a már megnevezett képviselők aláírásával szakosztályunk tanúsítványt adott ki.

A vizsga erkölcsi értékén fölül szakosztályunk a Kereskedelmi és Iparkamara által ajándékozott 3 drb ezüst kitüntető érmen fölül 100 K pénzbeli jutalmat osztott ki.¹

Kitüntető ezüst érmet kaptak:

1. Bikfalvy Ferencz (főnöke: Gombos Ferencz);
2. Hufnagel Gyula (cs. és kir. hadbírósnágnál tényleges szolgálatban);

3. Pubanszky József Béla (főnöke: Bittó Rezső).

Pénzjutalmat kaptak:

1. Friedmann Paula 3 drb. arany (főnöke: Segesvári és Társa);
2. Salamon Sándor 3 drb. arany (önálló kiskereskedő);
3. Fejér Miklós 2 drb. arany (főnöke: Segesvári és Társa);
4. Straucz Lajos 2 drb. arany (főnöke: Stief Jenő és Társa).

A többi vizsgázók is a legnagyobb elismerésre érdemesek azért a lankadatlan önmivelésért, amelyet a tanfolyam tartama alatt kifejtettek s a melynek a vizsgán oly szép tanújelét adták.

A vizsgázók hálájok és elismerésök jeléül egy nagyobb méretű csoportképet ajándékoztak szakosztályunknak. Szakosztályunk e képet az általa fenntartott Néphivatalban helyezte el.

II. Szakosztályunk a nagym. vallás- és közokt. miniszterium által utalványozott 750 K tiszteletdíjjal honorálta a tanfolyam áldozatkész és buzgó előadóit: Dr. Veres Vilmos keresk. akad. tanár, dr. Biró Balázs egyetemi m. tanár, dr. Endes Miklós táblai elnöki titkár és Kuntner Róbert keresk. akad. tanár urakat.

A szerény honoráriumhoz pótlásul szakosztályunk e helyen is köszönetét juttatja kifejezésre azért az eléggé nem méltányolható odaadásért, a melynek eredménye a rendkívül szép sikert feltüntető vizsgában jutott legmeggyőzőbben kifejezésre.²

III. Az országos szabadoktatási tanács 1912. IV/20-án kelt 363/912. sz értesítésében azt az álláspontot foglalta el, hogy a kereskedők szabad iskolájában folyó tanítás tisztán szakosított továbbképzés és ennél fogva nem vonható az általános ismereteket terjesztő szabadoktatás körébe.

A nagyméltóságú m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr a szabadoktatási tanács véleményét magáévá tévén, 1912. V/20-án kelt 55461/1912. sz. magas leíratában fölhívta szakosztályunk elnökségét, hogy az államsegélyt jövőben a kereskedelemügyi m. kir. miniszter úrtól kérje.

Az elnökség az adott helyzetben nem tehetett egyebet, mint

¹ E 100 K-ból a Kereskedők és Ker. Ifjak Társulata 30 K-t; Dr. Tamási István 30 K-t; az előadók 40 K-t adományoztak. Köszönet e helyen is érte.

² L. az Ujság 1912. IV/2-iki 79. számát és a Kolozsvári Hírlap 1912. évi IV/2-iki számát.

az ügy előkészítése céljából fölterjesztő jelentést tett a kereskedelemügyi m. kir. miniszter urhoz még 1912. VI/30-án (83/912. sz. alatt.)

Ebben utaltunk az eddig tartott tanfolyamok sikerére és a kitűzött cél gyakorlati jelentőségére. Fölfejtettük, hogy nem alkalmi tevékenykedést végeztünk, hanem az adott esetben szakosztályunk nagyfontosságú és hosszú időt igénylő programjainak megvalósításáról lehetett és lehet szó.

Kértük a kereskedelemügyi miniszter urat, hogy szakosztályunkat biztosítsa, hogy a jövőben rendezendő szabad iskola költségeinek fedezetére megfelelő tiszteletdíjakat fog szakosztályunk rendelkezésére bocsátani.

E fölterjesztésünkre ezideig még válasz nem érkezett, de az elnökség módját fogja találni annak, hogy a lehető kedvező válasz kellő időben megérkezzen.

Kiemelni kívánom, hogy szakosztályunk akként határozott, hogy a kereskedők szabad iskoláját minden második évben tartja megrendezendőnek. Ennélfogva az elnökségnek módjában lesz az 1913. év őszéig a lehető megoldást megtalálni, hogy az 1913/14. évi szabad iskola akadálytalanul megkezdődhessen.

IV. Népszerű ismeretterjesztő előadások.

A szabadoktatás országos szervezése tárgyában kiadott 50877/911. sz. kultuszminiszteri rendelet a népszerű ismeretterjesztő előadások rendezésében a szervezettséget nem tolta eléggé előtérbe.

Kétségtelen, hogy a szabadoktatás így mozgékonyabb, de szerény nézetem szerint kihatásaiban nélküli az áldozatokkal arányban nem is álló tartósabb eredményeket. A múltó szórakoztatást ma már elvégzik a mozik is. Ellenben a rendszeresebb tanítást szükségszerűleg megkívánja a mi munkásosztályunk hiányos ismeretköre és alacsonyabb intelligenciája.

Ezek a gondolatok vezéreltek minket, a midőn a folyó évi programot az alábbiak szerint összeállítottuk.

A) Sorozatos előadások :

Hüber Imre kegyesrendi tanár :

1912 október 12, 19, 26 és november 20-án: Magyarország ipari és kereskedelmi földrajza ;

december 12 és 28-án: Ipari és kereskedelmi viszonyaink a szomszédos államokkal ;

1913 január 9 és 23-án: Európa ipari államaihoz való ipari és kereskedelmi viszonyaink.

B) Egyes előadások :

1912 november 14-én. Az iskolán kívüli oktatás célja és hatása

Dr. Tóth György sz.-o. titkár ;

és decemberben 320; az év összes újra jelentkezőinek száma tehát $3332 + 2602 = 5934$. Egy hónapra így: $5934 : 12 =$ átlag 495 újra jelentkező beteg esik. Az összes betegforgalom adatai pedig, vagyis az új betegek és újra jelentkezők összes száma a 2 félévben: $180 + 2602$, az első félévben pedig $294 + 3332 = 3626$; az egész évben tehát $3626 + 2782 = 6408$ beteg. Az intézet rendelőnapot hetenként háromszor tartott, a mi egy évben 156 napot tesz ki. Ha a betegforgalmat most rendelőnapok szerint nézzük, azt látjuk, hogy $1-1$ ily napra átlag $6408 : 156 = 42$ betegszám esik.

Az elsorolt adatok azt igazolják, hogy az intézet munkásságához fűzött remények valóra váltak s hogy ezáltal az intézetet fenntartó szakosztálynak a socialhygiene talajára is kiterjesztett tevékenysége a tények által minden irányban igazolást nyert.

A vidéki betegek, bár kisebb számban, a II. félévben sem kerültek el intézetünket, mint azt a betegforgalmi adatok vidéki betegeinkről mutatják. Összes vidéki betegeink száma az év II. hat hónapjában 26; az év első felében: 35, vagyis az 1912. év összes vidéki új betegeinek száma: $26 + 35 = 61$.

Az intézet tekintélyes számú segélynyújtásában a fenntartó szakosztályon kívül a magas belügyi kormány ez évre is kiutalt 5000 korona évi segélye, Kolozsvár sz. kir. város évi 2000 koronás nagylelkű adománya s Kolozs vármegyének az 1912. évi szept. havi közgyűlésen megszavazott évi 200 koronás segélye biztosítja. Az intézet a Dispensaire legutóbbi gyűlésének egyik határozata értelmében azonkívül pénzsegélyért fordult a kolozsvári és kolozsmegyei pénzügyintézetekhez, szövetkezetekhez, nagyobb vállalatokhoz és természetbeni segélyt kért a tűzifakereskedőktől. Ezideig azonban még válasz sehonnan sem érkezett kérésünkre.

A személyi változásokat illetőleg az első félévi jelentés részletes ismertetésére utalunk; azóta változás csupán az intézet gyakornoki személyzetében történt. Ugyanis Csizmazia Sándor IV. éves orvosnövendék okt. 1-én végleg megvált állásától s helyetteseként a gyakornoki teendőket ellátásával Andrásófszky Ernő IV. é. orvosnövendék bízott meg. Salamon Alajos gyakornok, V. éves orvostanhallgatót állásában pedig nov. 15. óta Hollitzer Sándor IV. éves orvosnövendék helyettesíti. Egyéb változás nem történt.

Az intézet szállítói sem változtak s betegeink részére az eddigi dicséretes lelkiismeretességgel szolgáltatják ki a megfelelő tápszerket. Az árak csak a tejszállításra vonatkozólag változtak, a meny nyiben a tej literének a nyári hónapokra megállapított 24 fillér egységárával szemben szeptemberben 26 fillér, októberben 34 fillér s november óta 32 fillérre emelkedett a tej ára.

Hálás elismeréssel kell megemlékeznünk Marberger Gyula és Richter Gedeon újpesti és budapesti gyógyszerészek nemes időzatkészségéről, kik az év II. felében is ellátták intézetünket speciális Maltocol, Maltnutrin, Glykomaltin, Novocol-Chinin és Novocol-Calcium praeparatumaikkal. Ugyancsak köszönet illeti meg

a Julien-Marger wieni céget, az intézet részére díjtalanul küldött 30 üveg Framel-Syrup specialis készítményeért. Mindeme készítményeket szegénysorsú betegeink gyógyszeres ellátására jó eredménnyel használtuk.

Betegeinket még az év febr. havától kezdve fertőtlenítőszerrel is ellátjuk és így a tuberculózis elleni küzdelem egyik nagyon fontos ténykedésének, a prophylaxisnak szolgálunk, a betegség terjedését igyekeztünk megakadályozni. Örömmel tapasztaltuk, hogy míg az előző hónapokban a betegek ezen intézkedést idegenkedve fogadták, most már maguk a betegek ezen rendszabály fentartásának örei. Fertőtlenítőszerrel egész évben összesen 1482 esetben osztottunk ki, a miből az első félévre 305, a másodikra 1177 eset esik. Ez adatok is előbbi örvendetes tapasztalatunkat igazolják.

Az intézet felszerelésének gyarapítását az év II. felében szerény anyagi viszonyaink miatt nem folytathattuk, eltekintve a mult jelentésben már felemlített személyi mérlegtől, egy írártári szekrény s az azóta beszerzett két linoleum-szőnyeg s néhány széktől.

A gyógyszeres rendelések száma, mit az Országos Betegápolási alap terhére írtunk, az 1912. évben 4495 számot érte el. A fentemlített gyógyszerkülönlegességekkel pedig az illető nemeszívű gyógyszerész-maencásaink jóvoltából az év első felében 392, a második felében 89, összesen tehát 481 esetben láthattuk el betegeinket.

Laboratoriumi munkánkat szemléltethetőbbé tesszük, ha felsoroljuk a vizsgált köpet és vizeletek számát. E vizsgálatot a lehetőségig minden betegünk részére elvégeztük, először a felvétel után, a kezelés folyamán pedig szükség szerint többször is. Az év I. felében 190 köpetet, 173 vizeletet, a II. felében pedig 103 esetben köpetet, 95 esetben vizeletet vizsgált laboratoriumunk.

Az intézet vállalt feladatai közé tartozik a betegeknek otthonukban való meglátogatása is, hogy a betegek szociális viszonyairól tájékozódást szerezzünk s támpontunk legyen a segélyek kiosztásakor. E feladatnak a lehetőséghez képest a következőkben feleltünk meg. Az év első felében összesen 93 beteglátogatást eszközöltünk. A szociális viszonyok ezek: jók 22 esetben, tűrhetők 52, s rossz 19 esetben. A II. félévben meglátogattunk összesen 67 betegét. A szociális viszonyok ezek: jók 16, tűrhető 27, rossz 24 esetben. Azonkívül több ismételt látogatást is végeztünk. Az ismételt látogatásokon kívül, tehát az év folyamán eszközölt összes látogatások száma 160 volt.

Nem volna teljes jelentésünk képe, ha elmulasztanánk beszámolni a szegényebb sorsú betegeknek kiosztott tápszersegélyekről. Különösen a tej az a tápszer, melyet legszívesebben vesznek betegeink s melynek nagy kereslete kényszerít sok esetben arra, hogy anyagi okok miatt teljesítetlenül hagyjuk a segélyért folyamodó kérését. A kiosztott tápszerek mennyisége egész évben: tej 6163 liter, liszt, fűszer 210 kgr., hús 2414 adag.

Intézetünk működéséről két hónaponként részletes tudósítást készítettünk s a helybeli lapok útján Kolozsvár közönségével, a budapesti „Tuberculosis“ című lap útján pedig az érdeklődő szakkörök szélesebb rétegeivel ismertettük meg az Intézet munkásságát. Kolozsvár város tiszti orvos hivatalát azonkívül havonként is tájékoztattuk a betegforgalom általános adatairól.

A felsorolt adatokban röviden összefoglalva mutattak be a Tüdőbeteg-Gondozó 1912. évi munkáját.

Jelentésemet annak az örömdetes ténynek a megemlékezésével kívánom befejezni, hogy Kolozsvár sz. kir. város legutóbbi közgyűlésén a tüdőbeteggondozó évi dotatióját Dr. Papp József szakosztályi alelnökünk és dr. Biró Balázs tagtársunk lelkes felszólalására 2000 K-ról 3000 K-ra felemelte. A midőn ezt hálás köszönettel tudomásul vesszük, egyben köszönetet kell mondanunk a fölszólalóknak ama nemes cél érdekében, a melyet a tüdőbeteggondozó megvalósítani hivatva van.

A mai társadalmi forrongás közepette általában feledik, hogy a szeretet vallását kezdetben az egyszerű tanítványok hirdették. A jelen korszak előharczosainak munkásságában sem akarják felismerni a lényegét, hogy a társadalom feladatainak megvalósítására társadalmi úton a nagyközönség s ennek autonóm szervei vannak hivatva. A míg a szervezett munkásság a betegápolás és gyógyítás terén állami támogatással az egészségügy társadalmosítását nagy vonásokban megvalósította, a míg a milliomosok szocializmusa a luxurióz sanatoriumokkal egészítette ki a fejedelmi pompájú magánlakásokat, addig a két véglet között szynlódó szegény társadalmi osztály a szemünk láttára megy tönkre a sorvasztó kór és a nyomasztó gazdasági viszonyok közepette.

A szervezethez nem tartozó beteg munkások ezrei és a nyomorgó uri szegény betegek támogatásánál szebb és nemesebb hivatás nem lehet. A tüdőbetegség által épen ezek szenvednek a legelhagyatottabban. Ezt a szegényügyet Kolozsvár a tüdőbeteggondozó keretében intézheti legsikeresebben és a legnagyobb ellenőrzés mellett.

Tagtársaink ennek a nemes eszmének voltak szószólói.

A személyi és dologi kiadásokban kezdettől fogva a takarékoság vezérelt. Az elől jelzett 1000 K javítás és az ezután jövő adományok kizárólag a kitűzött cél szolgálatára lesznek fordítva. Ily módon szakosztályunk oly emberbaráti tevékenység szolgálatában áll, a melyet a szeretet gloriája s az önzetlenség boldogító öntudata vesz körül.

Kérem jelentésemnek tudomásul vételét.

Dr. Tóth György

sz.-o. titkár.